

Energi Norges innspill til Stortingets behandling av Meld. St. 13 (2020–2021), Klimaplan for 2021–2030

Hovedpunkter

Energi Norge mener regjeringen i sin melding til Stortinget om en klimaplan for 2021-2030:

- Er for lite ambisiøs på utslippskutt i ikke-kvotepliktig sektor. Norge bør legge seg på samme ambisjonsnivå som EU, dvs. 55% reduksjon sammenlignet med 1990-nivå.
- Har rett i at omstilling gjennom en raskere elektrifisering av samfunnet kan og bør skje gjennom en bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsom utvikling av kraftsystemet.
- Har rett i at krav om nullutslipp ved offentlige anskaffelser vil bidra til utslippskutt, samtidig som det gir teknologiutvikling og muligheter for verdiskaping.
- Har valgt ut et svært viktig og effektivt hovedvirkemiddel, økt CO₂-avgift, som kombinert med riktig innretning av øvrige virkemidler vil kunne bidra til de utslippsreduksjonene man vil ha, uten å gå på bekostning av verdiskaping og sysselsetting.
- Har lagt for lite vekt på at økt elektrifisering krever økt fart i nettutbygging og at andel fornybar innebærer mer krevende systemdrift gjennom alle nettnivå.

Vi tror at en nasjonal strategi for elektrifisering med systematisk nedbygging av barrierene for denne prosessen er et godt svar på mange av de store koordineringsutfordringene som vil komme som en følge av behovet for raske, store og økonomisk effektive tiltak for utslippskutt.

Rask omstilling og verdiskaping er mulig, med riktig kombinasjon av virkemidler

Energi Norge mener omstillingen kan skje raskt, men likevel bidra til økt verdiskaping. Forutsetningen er at man velger riktige virkemidler, slik som forslaget om økt CO₂-avgift. Den skisserte økningen vil gjøre det mer lønnsomt å velge elektriske, utslippsfrie løsninger både i transportsektoren, industrien og på andre områder. Dette er helt i tråd med prinsippet om å gjøre det dyrere å forurense og billigere å velge klimavennlig teknologi. Imidlertid må avgiftsøkningen kombineres med andre virkemidler som bidrar til en sosialt rettferdig omstilling som gir gjør det enkelt å velge alternativer til utslippsintensiv aktivitet og teknologi. Vi mener gode tiltak er de som både gir raske utslippsreduksjoner og fører til utvikling av teknologi og løsninger som kan selges i globale markeder.

Elektrifisering er et slikt tiltak. Klimakur viste at det er et svært effektivt nullutslippstiltak, ofte det mest kostnadseffektive og enklest tilgjengelige. Det vil ofte gi lavere kostnad for forbrukerne og derfor, sammen med øvrige avgiftsendringer, bli oppfattet som sosialt rettferdig. I tillegg

www.energinorge.no

Postboks
7184 Majorstuen, 0307 Oslo

Besøksadresse
Middelthuns gate 27, 0307 Oslo

Telefon
(+47) 23 08 89 00

E-post
post@energinorge.no

har rapporten *Grønne elektriske verdikjeder*¹ vist at forsert elektrifisering kan bidra til å videreutvikle vårt komparative fortrinn med kunnskap om avansert drift av kraftsystem og kraftmarked. Dette er kompetanse, teknologi og tjenester vi kan selge til et voksende globalt marked, med et inntjeningspotensial på linje med havvind og verdikjeden for batterier. Krav om nullutslipp ved offentlige anskaffelser er et kraftfullt virkemiddel som vil gi insentiv til utvikling av teknologi som også kan tilbys i et stadig voksende globalt marked for nullutslippsløsninger. Dette har vi sett i skipsfarten, og altså litt mer ukjent, i utviklingen av kraftsystems- og kraftmarkedsløsninger for skip, landtransport, industri og husholdninger. Her er Norge i front og har et konkurransefortrinn som kan bevares gjennom fortsatt satsing på elektrifisering og aktiv satsing på FoUol for slike løsninger. Dersom omstillingen skal oppfattes som rettferdig må fylker og kommuner kompenseres for eventuelle og midlertidige merkostnader knyttet til valg av nullutslippsløsninger ved offentlige anbud.

Reduksjon av el-avgiften et godt virkemiddel i kombinasjon med økt CO₂-avgift. Økte kostnader med fossil energibruk må kombineres med at det blir rimeligere å velge utslippsfri elektrisitet i husholdningene, i transport og i næringslivet. Det gir en mer rettferdig omstilling. Den ambisiøse planen for opptrapping av CO₂-avgiften er viktig og riktig, men den blir ikke en fullverdig løsning før den kombineres med en gjennomgang av skatter og avgifter på alle energivarer, inkludert elektrisitet. Vi håper derfor at regjeringens forslag ikke blir opptakten til en debatt om hvorvidt CO₂-avgiften skal økes, men opptakten til en debatt om formålet med, innretningen på og reduksjonene i el-avgiften.

Også andre virkemidler må på plass for at økt CO₂-avgift skal ha ønsket effekt. Det er f.eks. ventet 3,5 millioner tonn reduksjon av CO₂-utslipp i transportsektoren som følge av økt CO₂-avgift. Denne utslippsreduksjonen vil kun bli 0,5 millioner tonn dersom avgiftsøkningen kompenseres gjennom redusert veibruksavgift. Dette understreker behovet for å heller kombinere avgiftsøkningen med virkemidler som stimulerer til bruk av nullutslippsløsninger gjennom å gjøre disse rimeligere, som:

- Videreføring av elbilfordeler
- Et CO₂-fond for næringstransport
- Grønt landtransportprogram
- Et CO₂-fond for tiltak i ikke-kvotepiktig industri for å sikre at avgiftene stimulerer til innovasjon, omstilling og verdiskaping, ikke til karbonlekkasje
- En eksportavgift på avfall som hindrer at norsk avfall blir eksportert til Sverige og potensielt sender mer europeisk avfall på deponi (som en følge av forbrenningsavgiften på avfall som er vedtatt innført i Norge)

Klimaomstilling og utvikling av kraftsystemet

Det er viktig at prinsippet om lønnsom utvikling av kraftsystemet og kraftmarkedet blir stående. En klimavennlig og samfunnsøkonomisk rasjonell utvikling av kraftproduksjonen krever at de mest kostnadseffektive fornybarteknologiene fases inn først. Det vil sikre at økt produksjon og aktivitet gir økt verdiskaping i fornybarnæringen, som er Fastlands-Norges mest produktive næring. Det vil sikre investeringer i ny kraftproduksjon og infrastruktur til priser som bevarer Norges attraktivitet som vertsnasjon for kraftintensive virksomheter. Og, det vil gi en utvikling av teknologi og løsninger som er relevante og interessante for stadig voksende og krevende markeder for nullutslippsløsninger, ikke minst i EU. Dette fordrer teknologinøytrale rammevilkår og skatteregler. Skattesystemet må derfor insentivere at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer i kraftproduksjon også gjøres bedriftsøkonomisk lønnsomme for utbyggerne. Videre bør skattesystemet insentivere lokalsamfunn til å være vertskap for vindkraftanlegg ved at en større del av skatteinntektene legges igjen lokalt.

Foruten nødvendige endringer i kraftskatteregimet bør den politiske energien rettes inn mot de faktiske barrierene mot forsert elektrifisering: Etterspørselen etter nullutslippsløsninger og

---

¹ <https://www.nho.no/samarbeid/gronne-elektriske-verdikjeder/>

samfunnets evne til rask behandling av nødvendige konsesjoner og drift av kraftsystemet. Et kraftsystem i endring gjør det sentralt at nettselskapenes rolle og rammevilkår endres og optimaliseres i takt med behovene, slik at fornybarnæringen kan bidra best mulig til fremtidig verdiskaping. Den sterke forbruksveksten som følger av elektrifisering og økt innslag av fornybar energi, gjør at det blir mer krevende å holde balanse i kraftsystemet til enhver tid. Systemdriften blir mer krevende, ikke bare på transmisjonsnettnivå, men helt ned i distribusjonsnettet. Rammebetingelsene for nettselskapene må sikre at fleksibiliteten i systemet kan utløses og at nettselskap og sluttkunder kan etterspørre tjenester som optimaliserer kraftsystemet. Dagens regulering av nettselskapene tar ikke nok hensyn til at elektrifiseringen har en tidsfrist. Det er behov for effektive prosesser som sikrer rask implementering av europeisk regelverk for å sikre at vi ikke får en vesentlig ulempe sammenliknet med Sverige, der rammebetingelsene for økt fleksibilitet og mer aktive nettselskap allerede er på plass.

Forskjell på nullutslipps- og lavutslippsløsninger

Omstillingsbehovet krever at man alltid velger nullutslippsløsninger der det er mulig, mens lavutslippsløsningene kun velges der nullutslipp ikke er et alternativ. Økt bruk av biobrensel som energiråvare og innsats i prosesser kan for eksempel spille en rolle i omstillingen av industrien, der direkte elektrifisering ikke er mulig, men i transport bør det spille en begrenset rolle. Sammenlignet med f.eks. grønt hydrogen, vil innblanding av biodrivstoff i transport i større grad bidra til å låse inne fossile verdikjeder og føre til sløsing av både plass, tid og omstillingskostnader.

I sum: Norge trenger en elektrifiseringsstrategi

Energi Norge mener at forsert elektrifisering er det viktigste tiltaket for raske utslippskutt. Vi tror, som det er vist i Klimakur, at det også er det mest effektive. Vi støtter en markedsbasert tilnærming til utviklingen av kraftsystemet og er trygge på at vi skal kunne produsere den kraften som skal til for et fullelektrisk Norge. Men vi må ha en mer helhetlig tilnærming til nedbygging av de faktiske barrierene for elektrifisering: Hvordan vi best stimulerer til bruk av nullutslippsløsninger gjennom ulike virkemidler, ikke minst gjennom å se el-avgiften som et strategisk grep i så måte, samt hvordan vi legger til rette for rask utvikling av det norske kraftnettet og mer krevende systemdrift. Det svenske eksempelet, hvor man involverer brede samfunnsinteresser i utmeisling av en slik strategi, kan være et eksempel til etterfølgelse.

Bærekraft i fornybarnæringen

Fornybarnæringen ønsker selv å følge opp målene om reduserte utslipp. CO₂-utslipp fra betong- og stålkonstruksjoner, bryteranlegg og transport kan begrenses. Noen kraftselskaper har allerede god oversikt og er godt i gang med reduksjoner. Energi Norge tar nå initiativ til å få bedre oversikt over, og bidra til lavere, utslipp i næringen.

Om Energi Norge

Energi Norge er en landsomfattende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for norsk fornybarnæring. Energi Norge representerer ca. 300 bedrifter som bygger, produserer, transporterer og selger strøm og varme. Våre medlemmer står for nesten all kraftproduksjonen i Norge og sørger for daglige leveranser til cirka 90 prosent av strøm- og nettkundene. Vår visjon er at Norge skal ta en global lederposisjon som verdens første fornybare og fullelektriske samfunn.²

Vennlig hilsen
Energi Norge

---

² <https://www.energinorge.no/om-oss/energi-norge/>